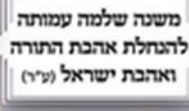

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת גבריאל ב"ר יעקב יצחק עדני ע"ה הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא אליהו כהן זצוק"ל

משנה ג'

אין חיבין בית דין להביא פר העלם דבר **אֶלָּא עַל הָעֵלֶם דְּבַר** שנתעלמה מעיניהם ההלכה ופסקו בטעות (בשוגג) להתיר אחד מן האיסורים **עִם שְׁגִגַת הַמַּעֲשֶׂה** ואח"כ עברו כל ישראל על האיסור על סמך פסיקת בית הדין, **וְכֵן הַדִּין בַּכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ** שצריך שגם פסיקתו וגם האיסור שעבר על סמך מה שפסק יהיו בשוגג. **וְלֹא בַּעֲבוּדָה זָרָה** וכן אם התירו בית דין / הכהן המשוח אחד מאיסורי עבודה זרה **אין חיבין** להביא קרבן, **אֶלָּא עַל הָעֵלֶם דְּבַר עִם שְׁגִגַת הַמַּעֲשֶׂה** אלא רק כאשר הפסיקה והמעשה שעברו ישראל על האיסור היו בשוגג. וכן... **אין בית דין חיבין** להביא קרבן, **עַד שְׁיֹורוֹ** בטעות להתיר **בְּדָבָר** באיסור **שֶׁזְדוּנוֹ כָּרַת** שאם היחיד עובר עליו במזיד עונשו הוא כרת **וְשְׁגִגְתוֹ חֲטָאת** ואם עבר על האיסור בשוגג צריך להביא קרבן חטאת, **וְכֵן הַמְּשִׁיחַ** וכן הדין אצל כהן המשיח, שצריך להביא קרבן, רק אם התיר בטעות אחד מן האיסורים שאם היחיד היה עובר עליו במזיד היה עונשו כרת ובתחילת מסכת כריתות מונה המשנה את כל שלושים ושש האיסורים שהעובר עליהם במזיד חייב כרת ובשוגג מתחייב בקרבן חטאת*. **וְלֹא בַּעֲבוּדָה זָרָה,** וכן הדין גם באיסורי עבודה זרה, שמתחייבים להביא קרבן, **עַד** רק כאשר **שְׁיֹורוֹ** שיתירו בטעות **עַל דְּבַר איסור שֶׁזְדוּנוֹ כָּרַת** שאם היחיד היה עובר עליו במזיד היה עונשו כרת **וְשְׁגִגְתוֹ חֲטָאת** ואם עבר עליו בשוגג מתחייב קרבן חטאת**.

* חוץ מחמישה איסורים הבאים שלא מביא קרבן חטאת גם כאשר עבר עליהם בשוגג שהם: (1) מי שלא עשה ברית מילה וכן (2) מי שלא הקריב קרבן פסח - אינו חייב קרבן חטאת, כיוון שהם מצוות עשה. (3) המגדף פטור מקרבן מפני שלא עשה מעשה בידיים (4) העובר על איסור טומאת מקדש וקדשיו, מי שנכנס למקדש טמא (5) או מי שאכל מהקדשים בעודו טמא, מי שכבר על האיסורים הני"ל לא מביא חטאת, לפי שמי שעובר על איסורים אלו בשוגג צריך להביא קרבן עולה ויורד.
** לדוגמא אם התירו להשתחוות לעבודה זרה, שהעונש על כך במזיד חייב כרת ובשוגג קרבן חטאת, אבל אם התירו בית דין / כהן משיח לחבק עבודה זרה, שאין העושה כן במזיד חייב חטאת, אין בית הדין / הכהן המשוח צריכים להביא קרבן גם כאשר הורו בטעות להתיר איסור זה.

חיבין על שגגתן חטאת, חוץ מחמשה שבהן שאין חיבין על שגגתן חטאת, והן מילה וקרבן פסח, לפי שהן מצוות עשה, אע"פ שיש על זדונן כרת אין חיבין על שגגתן חטאת, דבחטאת כתיב (ויקרא ד') "אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה"; ומגדף, מפני שאין בו מעשה, והכתוב אומר בחטאת, "לעושה בשגגה" - יצא מגדף שאין בו מעשה. וטומאת מקדש וקדשיו אין חיבין על שגגתן אלא קרבן עולה ויורד האמור בויקרא. וכל הנך אין בית דין מביאין חטאת על שגגתן, ולא המשיח. נמצאו כל המצוות שבית דין וכהן המשיח מביאין עליהן קרבן, שלושים ואחת מצוות שחיבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת קבועה.

רבינו עובדיה מרטנורא
אין חיבין אלא על העלם דבר - בית דין שהורו לצבור על אחת מכל המצוות, אין חיבין להביא פר העלם דבר של צבור אלא על העלם דבר ששגגו בהוראה ונעלם מהן הדין. עם שגגת מעשה - ושגגו רוב הצבור ועשו מעשה על פייהם. דכתיב "ישגו ונעלם דבר", שגגת מעשה ונעלם דבר. וכן המשיח - וכן כהן גדול המשוח בשמן המשחה אינו חייב קרבן עד שיעלם ממנו הדין ויעשה הוא עצמו מעשה בשוגג על פי הוראה שחשב, דכתיב (ויקרא ד') "לאשמנת העם", מלמד שהמשיח כעם. ובעבודה זרה אין חיבין - (ובעבודה זרה) שבית דין ששגגו בהוראה בעבודה זרה חיבין פר ושעיר. **אין חיבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה** - כאשר כל המצוות. דילפינן עבודה זרה משאר מצוות מגזירה שווה דמעניי מעיני, כדכתבינן לעיל. **אין חיבין אלא על דבר שזדונו כרת ועל שגגתו חטאת** - שכל הכריתות שבתורה הן ל"ו, ועל כולן חיבין על שגגתן חטאת, חוץ מחמשה שבהן שאין חיבין על שגגתן חטאת, והן מילה וקרבן פסח, לפי שהן מצוות עשה, אע"פ שיש על זדונן כרת אין חיבין על שגגתן חטאת, דבחטאת כתיב (ויקרא ד') "אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה"; ומגדף, מפני שאין בו מעשה, והכתוב אומר בחטאת, "לעושה בשגגה" - יצא מגדף שאין בו מעשה. וטומאת מקדש וקדשיו אין חיבין על שגגתן אלא קרבן עולה ויורד האמור בויקרא. וכל הנך אין בית דין מביאין חטאת על שגגתן, ולא המשיח. נמצאו כל המצוות שבית דין וכהן המשיח מביאין עליהן קרבן, שלושים ואחת מצוות שחיבין על זדונן כרת ועל שגגתן חטאת קבועה.

לעילוי נשמת
מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ד'

רבינו עובדיה מברטנורא

אין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש - בית דין שהורו וטעו בטומאת מקדש וקדשיו, אין מחויבין להביא קרבן צבור.

על עשה שבמקדש - כגון שנטמא במקדש, שמצוה לו לצאת בקצרה, ואם שהה ויצא בארוכה חייב כרת. ובית דין שהורו לו לצאת בארוכה אין חייבין קרבן, לפי שאין על שגגה זו קרבן חטאת, כלומר יחיד שטעה ושגג בזו ויצא בארוכה, אינו חייב חטאת קבועה אלא קרבן עולה ויורד.

ולא תעשה שבמקדש - שלא יכנס למקדש בטומאה.

ואין מביאין אשם תלוי וכו' - שכל דבר שחייבין על שגגתו חטאת קבועה, מביאין על "לא הודע" שלו אשם תלוי. וטומאת מקדש, הואיל ואין חייבין על שגגתו חטאת, אין מביאין על "לא הודע" שלו אשם תלוי.

על עשה שבגדה - היה משמש עם הטהורה ואמר לו נטמאתי עתה בשעת תשמיש, מצוה עליו לפרוש, ולא יפרוש מיד, שהיציאה הנאה היא לו כביאתו, אלא נועץ צפרניו בקרקע, וממתין עד שימות האבר ופרוש בלא קושי. וזהו עשה שבגדה. ואם שגגו בית דין בהוראה זו והורו שיפרוש מיד, חייבין פר העלם דבר, לפי שהיחיד חייב על שגגתו חטאת.

אין חייבין בית דין להביא קרבן פר העלם דבר **על** אם התירו מצוות **עשה** * **ועל** או אם התירו מצוות **לא תעשה** * **שבמקדש** היינו אם התירו איסורים שקשורים לקדושת המקדש, לפי שהעובר על איסורים אלו בשוגג צריך להביא קרבן עולה ויורד ולא קרבן חטאת, **אין מביאין אשם תלוי** *** אדם יחיד שיש ספק אם עבר **על** איסור **עשה** או **ועל** איסור **לא תעשה** **שבמקדש** לא מביא על ספק חטאו קרבן אשם תלוי, שכן אשם תלוי מביאים רק כאשר כשהיו עוברים בוודאות על האיסור בשוגג היו מתחייבים להביא קרבן חטאת, והרי למדנו שמי שעבר על איסורי מקדש בשוגג צריך להביא קרבן עולה ויורד. **אבל חייבין** בית דין להביא פר העלם דבר **על** אם התירו בטעות איסור במצוות **עשה** ואו **ועל** אם התירו איסור במצוות **לא תעשה** **שבגדה** הכלולים בתוך מצוות הנידה (בהמשך תביא המשנה דוגמאות), **ומביאין אשם תלוי** אדם פרטי מישראל צריך להביא קרבן אשם תלוי באם יש לו ספק אם עבר **על** מצוות **עשה** **ועל** או על מצוות **לא תעשה** **שבגדה** הכלולים במצוות נידה. לפי שאם היה יודע שבוודאות עבר על איסורים אלו בשוגג היה צריך להביא קרבן חטאת. **איזו היא מצות עשה שבגדה** עתה מביאה המשנה דוגמא למצוות עשה הכלולה בתוך מצוות הנידה הכתובה בתורה **פרש מן הנדה** אדם ששימש עם אשתו ובאמצע המעשה פירסה נידה, אסור לו לפרוש ממנה במהירות, אלא צריך לחכות לרפיון הברית ורק אז לפרוש ממנה *** **ומצות לא תעשה** ומהו איסור לא תעשה הכלול במצוות נידה הכתובה בתורה **לא תבא אל הנדה** שכתוב "ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב" היינו שאסור להיות קרובים פיזית אל האשה בזמן שהיא טמאה נידה, ואם בית דין התירו בשוגג להתקרב אל אשה בזמן שהיא נידה, זה נקרא שהתירו איסור לא תעשה במצוות נידה.

* דוגמא למצוות עשה שבמקדש - אדם שנטמא כאשר שהה בעזרה שבבית המקדש, דינו שצריך לצאת מהעזרה בדרך הכי קצרה שניתן, ואם הורו בית דין בטעות שיכול לצאת בכל דרך שרוצה ולא בדרך הכי קצרה, זה נקרא שהם התירו מצוות עשה שבמקדש.
** דוגמא למצוות לא תעשה שבמקדש - יש איסור לטמאים להיכנס למקדש, כגון: אשה שילדה, ואם התירו בית דין בטעות לנשים שילדו להיכנס לבית המקדש בעודן בימי טומאתם, זה נקרא שהתירו מצוות לא תעשה שבמקדש
*** אשם תלוי זהו קרבן, שמביא אדם שיש לו ספק אם עבר עבירה או לא עבר, כגון: אם היו לפניו שתי חתיכות בשר, אחת של שומן, והשניה חלב, ואכל אחת מהן, ואינו יודע אם אכל את השומן, או אכל את החלב, במקרה כזה צריך להביא קרבן אשם תלוי הבא על ספק עבירה.
**** אדם ששימש עם אשתו בהיותה טהורה. ובאמצע המעשה האשה מודיעה לאיש שיש לה הרגשה שנעשתה טמאה (הגיע ווסתה), באותו הרגע הבעל צריך לחכות שהברית תהיה רפוייה ואז יפרוש ממנה, ולא יפרוש ממנה, שכן היציאה במהירות גורמת לו להנאה שאסורה, כיוון שכרגע דינה כנידה*, ואם בית דין הורו להתיר לפרוש במהירות, זה נקרא שהתירו איסור מצוות עשה שבנידה, וזאת נלמד מהפסוק "ותהי נדתה עליו" אפילו בשעת נידתה תהיה עליו, היינו שיש פעמים שתוך כדי מעשה האשה הופכת להיות נידה וצריך הוא לפרוש ממנה.